

TELEGRAFUL ROMAN.

Apore Martia, Jais și Sâmbata.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 5 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strelnătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceesane Sibiu, strada Măcelarilor 37.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Poplăcei Nr. 37
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 80 cr
pentru fie-care publicare.

Sibiu, în 4 Novembre.

Incerările guvernului Taaffe de a împăca pe germăni din Bohemia cu cehii au rămas fără rezultat.

Chiar și dorința împăratului manifestată cu ocaziunea călătoriei la Praga și Reichenberg nu a schimbat întru nimica raporturile dușmănoase între aceste două popóre.

Și ca confuziunea să crească și mai mult, cehii bătrâni în frunte cu deputatul Rieger au luat hotărârea de a-și depune mandatele de membrii ai dietei provinciale. Astfeliu locurile vacante de bună seamă vor fi ocupate toate de cehii tineri.

Oportunismul lui Rieger și succesele, ce s'ar fi părut, că le a dobândit în atâtea ani de luptă, precum și punctele de împăcare din anul trecut se pot considera ca zădărnice în fața rezistenței cehilor tineri, cari ași sunt domni ai situațiunei și pretind în numele poporului, încoronarea împăratului de rege al Boemiei și restaurarea autonomiei provinciei lor.

Lupta de aici înainte va fi purtată și cu mai mare înverșunare ca până acum.

Un incident nu de puțină importanță a fost bi nevenit cehilor ca să și formuleze din nou pretensiunile lor. Polonii au cerut, adecă ca diecesa Teschen să se încorporeze la arhiepiscopia din Krakau și cererea acésta a fost de ajuns ca să provoce cea mai mare opoziție din partea cehilor, arătând, că prin rumperea unei părți din Bohemia și încorporarea ei, fie și numai bisericească la o archidieceasă străină, în semneză ciungărirea teritoriului Boemiei și este îndreptată, chiar contra întregității acelei provincii.

În stadiul acesta al încordărilor de bună seamă că cuvintele împăratului, adresate delegaților Polak și Dostal au importanța lor și mai mare ca sub alte împrejurări.

Împăratul a accentuat din nou, că dorește să vadă pacea restabilită între aceste două popóre și să încete dușmănia atât de mult potențată prin atitudinea cehilor tineri.

Dacă dorința acésta exprimată dela cel mai competent loc va avé rezultate, vom vedé.

Nóue ni se pare, că cehii sunt sătui de tutelatul germán al austriacilor și în dorința lor de a și elupta o poziție mai onorifică, nu vor face nici cea mai mică concesione.

Invingerea cehilor póte să fie rezervată pentru alte timpuri.

Acum, când monarchia este pusă pe bazele actualului sistem, al dualismului, nu ne vine să credem, că cehii vor fi în stare să-și ajungă scopul, chiar și

când nobilimea ar sta pe partea lor, ceea-ce până acum este o întrebare de tot problematică.

Atât magiarii, cât și germăni vor face și fac cea mai strășnică opoziție și vor împedeca pe cât nu mai pot realizarea programului cehilor, care nesmintit ar trebui să producă schimbări cardinale în actuala formă de stat.

Ajungând însă cehii ca să-și realizeze totuși programul lor, atunci nu este eschisă posibilitatea, ca și românii din Transilvania să o scótă la cale în lupta lor desperată de ași.

Egemonia magiilor nu ne convine nici nóue în forma cum se practicează ea de câtră domni dela putere.

La noi mai sunt români destui, cari cu o tractare amicabile și mai blândă póte s'ar fi împăcat cu sistemul actual de guvernare.

Nu au mers românii nici odată așa departe în pretensiunile lor, ca să nu recunoscă, că magiarii au rolul de căpetenie în conducerea afacerilor.

Dar pe cât erau de aplicați a concede acésta, pe atât de hotărâți au fost să ceră, ca să se respecte cel puțin legile create de ei, favorabile în câtva naționalităților, ér cele nefavorabile și asupritóre au cerut ca să le modifice în sens uman și liberal, spre a împăca și trebuințele poporului român.

O cerere mai inofensivă și mai legală ca acésta nici că se putea și românii cari vor să țină la némul și limba lor, trebuiau și erau datori să o ceră, dacă nu voiesc să renunțe la drepturile născute omului liber.

Corerile românilor au sãat totdeauna inimii împetrite și urechi surde la magiarii, șovinismul a orbit pe conducătorii magiarii și presa lor mânăta de apele acestui curent, a contribuit și ea ca să nu li se facă pe voia.

De aci s'au născut frecările și pe urmă s'a încins lupta pe întréga linia.

Póte că vom lupta fără rezultat multă vreme, póte că numai un viitoriu mai îndepărtat va veni să limpedescă situațiunea înurcată și turbure de ași.

Vorba e, că deocamdată românii nu pot capitula. Ei sunt consci, că drptatea e pe partea lor și întăriți în consciința acésta vor continua a persevera în lupta impusă lor, fără voia lor.

Și dacă ași nu pot înregistra isbânde, un succes totuși nu se póte denea acestei lupte.

Și succesul este în cesunea solidară a tuturor românilor, în acésta parte norală, fără de care o victorie a cauzei lor celei ante nu se póte inchipui.

Cine a împins lucrurile până acolo altul decât magiarii?

Ei sunt cei ce au inveninat raporturile între aceste două popóre, asupra lor cadă deci totă responsabilitatea. Nu mai departe ca la 1884, era bine pregătit terenul pentru apropiere, nu aveau decât să facă ceea-ce resonul de stat cerea dela ei, și să mulțămescă acele mici pretensiuni, cu cari pășise o seamă de fruntași. Nu au folosit ocaziunea ce li s'a oferit, cu greu credem că li se mai oferi ași, după-cum s'au desvoltat lucrurile. Și era ușor, fórté ușor de a li se face pe voia, căci a cere ca o legislativă să nu fie compusă dupa 2 legi electorale, nu era tocmai lucru mare, a pune în frâu pe cei mulți asupritóri ai poporului român, cari și făceau merite prin denunciațiuni și prin respândirea de cele mai drăcesci faime asupra bunului și pacinicului popor român, érăși nu ar fi fost ceva imposibil.

Revista politică.

Foile din România se ocupă și ele cu instituțiunea asilelor de copii mici. „Naționalul” o fóie, care apără principiile actualului guvern românesc, reproducând circulariul, esmis de consistoriul nostru archidieceesan, și însoțesce de următoarele aprețieri:

Făimósa lege a asilurilor de copii (Kisedovuri) a început a fi pusă în aplicare de guvernul magiar.

Pe temeiul acestei legi, copii în vârstă dela 3 până la 6 ani, din tot regatul Ungariei trebuiesc să frecventeze scolile magiare, unde nu se învață decât o singură limbă: cea magiară.

Scopul legii așa șiselor asiluri de copii este desnaționalizarea românilor. Obligând pe copii de români să învețe dela vârsta cea mai fragedă limba magiară, ungruii cred, că vor ajunge a vedé dispărând limba românească, căci se scie, că unui copil de 3 ani și este imposibil să învețe două limbi, mai ales că una dintre ele e cea magiară.

Acésta lege barbară a fost votată de parlamentul magiar cu toate protestările românilor.

Dar românii mai aveau o speranță, aceea că legea nu va fi pusă în aplicare, ci va rămâne ca o amenințare la adresa lor.

S'au înșelat însă.

Imediat ce operațiunea înscrierei va fi terminată, toți copilașii între 3 și 6 ani vor fi smulși dela școlile noastre, unde învățau limba lor românească, pentru a fi târiți la scóla, să învețe limba magiară și desprețuirea némului lor.

Asemenea lege n'are păreche în lume, și nu póte rămâne mult timp în vigóre; căci este contra firei omenești să siliesci o populațiune întréga să învețe

FOIȚA.

Începuturile, organizarea și stabilirea iesuiților.

(Urmare.)

Mai departe, acest superior sau general se aibă cu încuviințarea consoților sei puterea de a elabora pentru societate anumite regule și constituțiuni, cum le va afla el mai potrivite pentru ajungerea scopurilor propuse ale societății, dar acésta se nu o facă niciodată fără de a întreba și consulta și pe consoții sei. La incidente momentóse și când e vorba de dispoșițiuni ce au să fie durabile, generalul va fi dator să conchieme pe toți membrii societății, sau totuși partea cea mai mare a lor și apoi se vor lua concluse cu majoritate de voturi, în casuri mai puțin serioase și mai vértos dacă e urgentă, e prea de ajuns dacă vor fi consultați numai acei consoți, care tocmai se află la sediul generalului. Esecutarea legilor de altcum, adecă propria putere de comandant și beliduce aparține exclusiv numai superiorului și nici unei alte persóne.

„In scire se le fie mai departe tuturor membrilor societății nóstre și acésta va rămâne înscris cu litere mari, nu numai pe ușile „caselor de

profesiune” ci și în inimile lor, pe cât vor fi în viață, că societatea acésta întréga și prin urmare toți și ficare, care intră în ea se deobligă la cea mai fidelă ascultare față cu sanctisimul nostru Domn, câtră Papa, cum și câtră toți următorii sei și că numai în acésta obdiență e permis a lupta pentru Dumneđu. Cu toate ca în evangeliile se învață și prin urme ș'dreperedincios constat, că toți creștinii sũndatori cu ascultare și supunere Papei roman ca șului vedut al bisericei și locțiitor alui Iisus Chriss, totuși ne simțim îndatorăți pentru și mai marumilire a acestui ordin, cum și a formalei ucidei spirituale a fiecării și în particular între noi la renunțarea publică de voia nóstră proprie și a ne lega pre lângă aceea îndatorire generală, încă prin a deosebit vot de supunere și ascultare” Temeliea acelui vot se resuma în aceea, că ori ordin ne va da actualul Papa sau următorii seu privire la fericirea sufletelor și lățirea credinței la orice misiune va vré să ne întrebunțeze fie aceea la turci sau alți păgâni chiar până la India sau și la eretici, uterani și sismatici, sau în fine la dritcredincioși, vom asculta fără întârzie și fără a ne folosi de vreo scuđă ore-ce. De aceea au să-și tragă bine socotéla toți aa, care au aplecare să

între în societatea nóstră, și se ia asuprași acésta sarcină, dacă sunt în stare se dispună de atâtea puteri spirituale pentru de a putea urca cu ajutoriul lui Dumneđu acésta înălțime prăpăștiósă, adecă dacă spiritul sfint, care îi îndemná și a revărsat asupra lor atâtea grație ca se póta spera, că cu ajutoriul seu nu vor succumbe sub gréua povară a chemării lor. Dacă însă s'au decis cu totă firmitatea a intra în serviciu de răsboiu, sub stindardul lui Iisus Cristos, atunci trebuie să-și țină încinse cópselle și și nópte și a fi gata la orice óră din și sau nópte a se achita de datorința, ce o au luat asuprași.”

„Nimeni din societate nu-i e permis, ca împins de ambițiune să se ofere el însuși pentru cutare sau cutare misiune sau afacere și mai puțin încă are un membru dreptul de a intra mijlocit sau nemijlocit pe contul propriu în tractări cu scaonul roman sau vre-o altă autoritate clericală despre acésta are a îngriji singur numai Dumneđu, adecă locțiitorul seu, Papa și generalul ordinului. Dela ei au se emane toate ordinele de acésta natură și dacă un membru al ordinului a primit vre-o însărcinare, nu-i e permis sub nici o condițiune a refusa neîntârziata lui împlinire. De altă parte și generalul se angajază a nu se înțelege și a nu primi dela Papa niciodată o afacere mai mare de misiune fără consimțemntul societății.” (Va urma.)

copii limbă străină, în dauna limbii materne și a iubirei de patrie.

Românii vor să lupte ca și până acum pentru salvarea unicului patrimoniu, ce le mai rămâne: limba strămoșească.

Dar și în această privință avem o decepție: sunt două partide românești în Transilvania și care se dușmănesc una pe alta.

Ore nu pot toți românii de dincolo să găsească în patriotismul lor, mijlocul de a se înțelege în toate chestiunile și a lupta uniți pentru sfânta lor cauză?

Etă întrebarea ce ori-cine și o pune față cu persecuțiunile îndreptate în contra celor 3.000.000 de români din regatul Ungariei.

Unescă-se toți în fața primejdiei comune — lăsând d'o parte ambițiunile și certurile intestinale — pentru a apăra drepturile naționalității lor, și atunci legi ca aceea a asilurilor de copii, nu vor mai putea fi aplicate.

„Unde's doi puterea crește

și dușmanul nu sporesce“.

Duminecă în 8 Novembre și a ținut la Sucéva vechea capitală a Moldovei deputatul bucovinean român Ioan cav. de Zotta darea de seamă înaintea alegătorilor. Din espunerea escelentă a zelului deputat înregistrăm următoarele pasaje, care pun în lumină întreaga situațiune, în care se află și românii bucovineni.

„Credeam, că tariful autonom va expira în anul 1891. Așa s'a și întâmplat. Prin urmare am așteptat și o schimbare din partea Austriei. Adevărat, reboiul vamal a încetat. Astăzi nu se plătesc pentru păpușoi atâta vamă ca mai înainte, deasemenea nici pentru grâu; astăzi se plătesc 3 fl. în loc de 5 fl. Dară ce folos, căci așteptarea noastră nu s'a realizat. Mare pedecă ni-au făcut vecinii noștri din Ungaria și Galiția, care voesc să și vândă vitele lor, neluând în considerare interesele noastre, nimicindu-ne cu desvârșire. Guvernul nostru ar trebui se ia în considerare interesele țării noastre; guvernul înse s'a lăpădat de noi, care în toate timpurile am jertfit pentru patrie sângele și avutul nostru până la cel din urmă cruceriu. E o durere, care nu se poate tăgădui, și eu iau în această privință însărcinarea, de a da la dieta viitoare espresiune acestei dureri în mod pe cât se poate de viu. Am să arăt, că nedreptate se face țării noastre.

Îmi este cu părere de reu, că nu ve pot spune nimic îmbucurător, tot numai despre dureri și eră dureri, Alesul d'vostre este îndatorit a spune adevărul și acolo și aici. Eu socot, că datorința alesului este, a spune adevărul mai ales acolo, unde 'l ați trimis prin urmare aceea ce v'am spus, durerea d-vostre, voi espri-ma-o și acolo. Datorința mea este să ve informeze despre toate ce se întâmplă, despre toate ce ve atinge. Două dureri v'am amintit; nu numai în privința materială, dar și în privința bisericeii și a națiunii avem dureri și suferințe. De un timp încoco, domnilor, este un curent, care, cu părere de reu pot să ve spun, nu e favorabil pentru români și pentru cei de legea ortodox-orientală. Nu mai aflăm acea dragoste ca mai înainte. Ve rog să-mi dați imputernicirea și încrederea, ca să espri-m durele d v'ostre și în direcția acesta la locurile competente. („Votăm, votăm!“ „Să trăiescă!“) *Acolo să spun, că e călcată legea, că e călcată națiunea noastră, că nedreptate ni se face.* (Strigări prelungite de „Să trăiescă!“ „Bravo!“)

Aceste sunt motivele, care m'au făcut să Ve potesc a vă întruni aici.

Acum ve rog eu pe d-v'ostre a-mi spune greutățile și durerile ce le aveți d-v'ostre. (Strigări de „Se trăiescă mult iubitul nostru deputat dl Iancu cav. de Zotta!“)

După acesta președintele adunării, dl paroch Ioan Grigoricovici, provacă pe cei pe față a 'și espri-ma eventuala dorințe.

Cere cuvântul dl Vasile Blandul din Bosanci și dice: Îmi permit a întreba pe dl deputat, în care stadiu se află chestia congresului nostru bisericesc.

La acesta dl deputat Zotta replică: Me bucur, că mi-ați dat ocaziunea să ve desfășur și starea acestei afaceri. D v'ostre știți, că biserica noastră acum dela anul 1848 încoco a căutat să câștige încuviințarea, de a se desvolta în chipul, cum este prescriș prin spiritul constituției noastre și cum sunt în faptă organizate în prezent biserica românilor și a sârbilor din cealaltă parte a monarhiei noastre. Însă și Domnul nostru Iisus Christos a dis: „Unde veți fi doi sau trei adunați în numele meu, acolo sunt și eu în mijlocul vostru.“ În acord cu cuvintele aceste are poporul în biserica noastră dreptul, să decidă în trebile bisericesci împreună cu preoții-me. Dela anul 1848 biserica credincioasă din Bucovina a stărut și s'a rugat la locurile competente ca să împlinescă acel drept al bisericii noastre. În această direcție au lucrat fericiții frați Hurmuzachesci, și s'a întrunit pe anul 1870 o adunare mare po-

porală în Cernăuți tocmai spre scopul acesta. În anul 1882 s'a întrunit pe baza permisiunii Preinalte un congres constitutiv, care a eliberat un statut în acord cu dorințele ministerului. Cum de mare a fost surpriza poporului, că cu tôte că atât de mult am stărut ca deputat în direcția acesta, a zăcut statutul în archiva ministerului 9 ani întregi și abia în anul curent am primit un răspuns. Acum erăși este chestia acesta în lucrare, și noi, care suntem aleși ca deputați ai congresului, nu putem admite, ca biserica noastră să renunțe la un drept, care 'i se cuvine conform canoanelor. Vom lucra din resputeri pentru dobândirea acestui drept.

Vorbirea, care o a ținut monarhul nostru la primirea delegațiunilor e comentată atât de presa monarhiei, cât și de cea străină. Cu excepțiunea unor foi rusești și franceze întregă presa vede în vorbirea monarhului nostru o profecție a păcei și tot de odată a nisuinței sincere pentru mautinerea păcei. Discursul, care l'a ținut țilele trecute lord. Salisbury și al premierului italian di Rudini încă au însuflat speranța păcei, numai cât ele nu cu atâta hotărîre și n'au însemnătatea, ce i-se dă vorbirei monarhului nostru. După acesta vorbire Europa întregă pôte fi liniștită, că din partea aliaților din centrul Europei nu se vor face provocări și nici nu se va începe ofensivă, de cumva nu vor fi siliți prin atitudinea puterilor, cari doresc revanșă și cari în liniște nu se pot desvolta.

Adunarea învățătorilor gr.-or. în Orăștie.

Dle redactor! Cred că-mi împlinesc o datorință față cu publicul cetitoriu și cu d-vostre, când vin a ve scrie ceva de pe terenul cultural, când vin a ve împărtăși puține despre adunarea generală a învățătorilor români gr.-or din districtul Dăvei, ce se compune din învățătorii din 5 protopresbiterate, începând dela granița României, dela Petroșeni până la câmpul pânei și de aici pe marginea stângă a Murșului până la Deva până la Iliș și Dobra și de aici pe granița Banatului până în valea Hațegului

Adunarea generală s'a ținut în Orăștie în țilele de 13, 14 și 15 Octobre a. c. st. v. conform concludului comitetului central aprobat din partea Preavenratului consistoriu archidieceșan.

Convocătoarele au fost adresate dlor ppresbiteri concernenți spre a face tot posibilul, ca fie-care învățătoriu din acele 5 protopresbiterate, provcându-se cu spesele de drum și cu diurnele de lipsă să pôtă participa nejnigniți la ședințe și fără ca să-și pôtă espri-ma care va oftares: „Vai d'omne, cum a-și dori să iau și eu parte la ședințele generali ale reuniunii, dar n'am cu ce merge, pentru-că diurnele nu mi-s'au asēmnat și nimenea n'ume ajutoră.“

Înainte de a înra în descrierea ședințelor voesc a aminti cum că orpl învățătoresc dela școla capitală din Orăștie și-ru dat t'ota silința ca membrii participanți să fie proșduți cu cuartire etc.

Duminecă dimineața (în 13 Octobre) P. O. D. protopresbiterul Orăștiei Nicolau Popovicu împreună cu adm. protopresbiter al Hațegului Avram Stanca au servit sână liturgie cu invocarea ducului sânt.

La finea serviciului divin învățătoriu diriginte din Hațeg Nicolae Sânzan a roștit o frumoșă cuvântare către publicul preent. A vorbit despre iertarea păcatelor, despre fărădegile omenilor, despre păcatele, ura, pisma și poș de rēsbunare ca păcate încuibate în sinul omemei. A arētat că cât pôte influința creșterea, educațiunea cea bună pentru delăturarea acestor rele, ari ruineză omenimea ca și lucsul atāt materialicesc cât și moralicesc.

A arētat în cuvite bine alese și espresiuni clare pentru popor iurea de școlă, iubirea către deapropoșe și către Duneșu.

Vorbirea a fost aultată cu mare atențiune.

După invocarea spitului sânt, învățătorii adunați s'au întrunit la 11 e în școla gr.-or. din Orăștie, unde președintele reuniei Nicolau Herlea printr'o vorbire bine accentuată salutând pe învățătorii adunați, a deschis ședința d'adunării generali.

După aceea s'a beventat membrii din partea corpului învățătoresc cal. S'a constatat numărul presentilor și cu o pae a afacerilor formale s'a terminat ședința prin anunțându se următoarea la 2 ore după amēdi.

În ședința a douăș pune la ordine:

a) Raportul comitetului central despre activitatea sa în decursul anului, care se vede, că comitetul central a lucrat cu diligță și și-a împlinit chemarea cu sfințenie. Raportul p'ă cetire prin presidiu s'a dat pentru censurare șaportare comisiei de 3 în personele dlor: G. Șanu, P. Hadeu și Ioan Fleșer.

b) Raportul biblioterului Ioan Cioran asemenea s'a dat comisiei de i sus.

c) Cu inscrierea d' membri etc. s'au încredințat învățătorii dela școla ditală din Orăștie.

d) Nicolae Sanzian cetesce elaboratul comitetului central despre observarea ce ar fi să se facă la o eventuală revisiune a „Normativului școlariu.“

Adunarea în consonanță cu concludul congresual din anul acesta adus în ședința VI, rōgă pe Preaven. consistoriu archidieceșan să stărue la Preaven. consistoriu metropolitan, ca pentru a se putea crea un „Normativ școlariu bun“ să binevoescă, în sfințenia causei, a convoca ședința generală (sau mai bine dis un congres), care să se compună din cei mai vrednici învățători câte 3—5 idiviți din fie care reuniune. Er acesta împreună cu profesorii dela institutul „Andreeș“ să pregătescă un proiect de normativ.

Elaboratul comitetului central s'a primit cu mulțămită și se însărcineză biroul al asterne Preaven. consistoriu archidieceșan la timpul seu.

e) Adm. ppresbiteral dl Avram Stanca, fiind-că are a se depărta, a invitat adunarea generală pe anul viitoriu la Petroșeni, ceea-ce s'a primit cu mulțămită.

Cu acesta ședința se declară de încheeată și să anunță pe ziua următoare la 9 ore a. m.

Ședința a fost onorată afară de adm. ppresb. Avram Stanca și de vre-o 8—10 poporeai, din Orăștie și de 33 membri ordinari.

După ridicarea ședinței membrii au participat la înmormēntarea soției prim comptabilului P. Barcian, carea după un morb scurt, după o vieță conjugală abia de 4 ani, în etate de 24 ani și-a dat nobilul seu suflet în mânil Creatoriului.

Era o jale și un doliu general, ba lacrimi curgeau din ochii privitorilor, vedēnd cum două mlădițe în etate abia 2—4 ani își petrec la mormēnt pe āngerul păzitor, er al treilea suspinând și gemând în nepricepere ca și când ar presimiți, că venirea sa în lume a pricinuit eșirea din lume a scumpei sale mame, pe care nici odată nu o va vedē nici nu o va cunoșce.

Sera s'a dat un concert în onorea învățătorilor de către corpul învățătoresc din Orăștie.

Despre decursul și reușita splendidă a concertului a-ți luat notița în prețitul d-vostre țiaru, la carea numai atāt observ, ca autorul articolului respectiv ar fi trebuit să privescă bine și ar fi putut observa, că învățătorii afară de 3—5 toți au luat parte câți au fost în Orăștie.

Despre reușita escelentă a concertului s'a vorbit cum țisei, nu s'a vorbit însă, ceea-ce a-și fi dorit dela autorul respectiv, despre rezultatul moral, adecă despre cuprinsul posesiilor respective, să vedem și noi încât corespund și încât nu timpului și împregiurărilor membrilor, din cari se compune corpl dlui I. Branga? Apoi că posesiile respective, corēspunsau scopului a fi reprezentate în onōrea dascărilor, și în fine care a fost rezultatul material?!

În 14/26 Octobre a. c. la 9 ore a. m. s'a deschis ședința a III a punēndu-se la ordine:

a) Stupăritul, prelegere practică-teoretică de Constantin Baicu. Prelegerea a fost ascultată cu mare atențiune, semn că prelegētoriu are cunoștințe esacte din stupărit.

b) Regula de trei prelegere practică de I. Baci, prelegerea a fost basată pe tōte regulele, obținēnd un rezultat satisfăcētoriu

c) Punctul 12 din programă despre alegerea manualilor de propunere să dă spre esaminare și raportare în ședința procsimă comisiei N. Herlea N. Sânzian, I. Hadan, I. Cioran și N. Luculeș.

d) Observări și defecte întru propunerea scriptologiei în școla poporală de N. Sânzian.

Defectele de cari s'a amintit sunt cele mai esențiale în școla poporală, din cari a putut afla ori-care, că încât a greșit în propunerea menționatei discipline, care este prima în școla poporală.

Prelegerea a fost ascultată cu mare atențiune, pentru-că a fost lucrată cu cunoșcere de cauză basată pe experiență și praksă.

Ședința a IV-a să deschide la 2 ore după amēdi și se pune la ordine:

a) Modul procederei la propunerea Abcdariului de I. Popescu de Nichita Luculeș.

Prelegerea și recomandarea dlui Luculeș a fost ascultată cu viu interes espri-mându i-se mulțămită pentru grēua sarcină, ce și-a luat.

b) Se pune la ordine raportul comisiei prime:

1. Raportul comitetului central să ia cu mulțămită spre știință, din care se vede ca în cele 4 ședințe a rezolvat mai multe cause interesante întru prosperarea și înaintarea reuniunii.

2. Cumpărarea sigilului se aprōbă.

3. Din cauză că raportul cassariului lipsesce comisiei a făcut însași un buget de a se cumpăra pentru biblioteca reuniunii un dulap, asemenea s'au votat și 50 fl. pentru înmulțirea bibliotecii.

4. La propunerea comitetului central de a să aduna posesiile poporale, recomandată de către comisiune se decide, că fie-care învățător să adune posesii poporale și să le asternă comitetului central până la 1 Martiu a. viitor spre ulterioara afacere adecă arangiare.

5. Fondurile separate ale despărțimintelor să se pună la dispoziția comitetului.

6. Despre activitatea despărțimintelor s'a constatat, că acelea și-au împlinit chemarea afară de al Dobrei, care a rămas indiferent și nepăsător chiar și de adunarea generală, pentru ce adunarea cu regret a decis a să transpune actele respective Prea veneratului consistor archidiececan pentru luarea măsurilor de lipsă spre sanarea răului.

7. În legătură cu punct. 1. se dă absolutoriu bibliotecariului.

8. Precând cassariului, care desconsiderând reuniunea, împreună cu controlorul, cari nu s'au prezentat nici în persoană nici nu s'au legitimat în scris, denegându-se absolutoriul rămân răspunzători și mai departe despre averea reuniunii, ér comitetul central să îndrumă a întreprinde toți pașii posibili ca să și refuiească socotelile chiar și prelângă admonițiunea cea mai aspră.

9. Cu privire la restanțele de taxe după mai multe desbateri serioase în meritul obiectului, se decide ca acelea până la anul 1890 să se stergă, de aci încôci însă să se încasseze fără nici o cruțare.

10. Să decide a se procura o carte pentru analele reuniunii.

Să propune ore care remunerațiune pentru membrii participatori la ședințele comitetului central.

De ore ce însă acestea renunță la acesta, înainte de a se pune în desbatere, adunarea trece preste propunere la ordinea zilei.

12. În privința șeselor de călătorie și a diurnelor, ce compet membrilor participatori la adunarea generală, pe cari învățăorii foarte cu greu, ba mai nici decum nu le primesc, se decide a se ruga organele noastre bisericesci a stării în privința acesta ca învățăorii să nu fie împedecați dela ședințe, ei să le esopereze competențele de timpuriu chiar și pe calea administrativă.

13. Comitetul central să însărcinează cu elaborarea unui plan de prelecțiuni cu 1. cu 2, cu 3 învățători.

După terminarea raportului comisiei:

Nicolae Sanzian însinuă o propunere:

Considerând, că un părinte cât de adânc își iubesc pe copilul său, a cărui recunoștință trebuie să fie prima condițiune,

Considerând cu recunoștință fiască: sacrificiul, osteneala, truda apoi zelul și iubirea, cu care capul bisericii noastre înalt Prea Sântitul nostru arhiepiscop și metropolit Escelenția Sa Miron Romanul, ne apără contra tuturor greutăților și obstaculelor, ce ni se impun; nu-și crută osteneala, truda și totul jefesește pentru binele și prosperarea nemulului, a bisericii și a școlii noastre;

Considerând chiar și evenimentele decurând dela Bistrița cari încă sunt destule probe pentru noi adevărții săi fi: Propune a se trimite, în semn de recunoștință și reverință înalt Prea Sântiei Sale o adresă de felicitare.

Propunerea se primesce cu viuă mulțămintă de întreit „Să trăiească metropolitul nostru Miron Romanul“

După acesta se cefesce textul adresei, care se conține biroului pentru trimitere.

Ședința se ridică la 6 ore seară.

După ședință membrii se intrunesc la „Leul de aur“ la o cina comună.

La cina comună au participat vr'o 24 de învățători și vr'o 8 oșpeți.

Tôte au decurs în ordine. S'au ținut și toaste, s'a cântat, ér musica a intonat vr'o câteva piese frumoase românesci, și membrii plini de bucurie pela 11 ore s'au dus spre recreare.

Ședința a 5-a s'a deschis în 15 Octobere la 8 ore dimineața, punându se la ordine:

a) la propunerea președintelui adunarea exprimă condoliță, pentru încetarea din viață a binemeritatului președinte al despărțământului Hațeg fost protopresbiter Ioan Rațiu, ér expresiunea adâncei pierdere o arata prin ridicare cu cuvintele „Dumnezeu să-l ierte și să-l odihnească.

b) Nicolae Sânzian în numele comisiei emișă pentru recomandarea manualelor de propunere referenz ér adunarea primesce următoarele manuale:

1. Catechism de Moise Toma preluat de Simeon Popescu.

2. Istoria biblică de Ludu și Dariu.

3. Învățământul intuitiv de T. Rôșescu.

4. Limba maternă:

a) gramatica de Dariu;

b) abecedar de I. Popescu.

c) carte de cetire de I. Popescu.

5. Comput pentru învățătorii de Ioan Popescu; pentru copii de A. Vlaicu.

6. Limba magiară de Putnoky.

7. Istoria și Geografia de Dr. Pop.

8. Istoria naturală după Dr. Barceanu.

9. Fisica de Dariu.

10. Catalog de clasă dela tipografia archidiececană și dela librăria Ciurcu.

c) se exprimă mulțămintă și recunoștință orăștienilor pentru afabila primire și în special corpului didactic, care a făcut foarte mult pentru primirea și încuadrarea membrilor.

Cu acestea s'a încheiat adunarea generală.

Ședințele au decurs în linisce, fără șgomot, semn că românul este omul ordinii.

Depărtându-ne cu trenul, am adus cu noi o impresiune din cele mai frumoase, care va rămânea pururea. „Să trăiească orăștienii.“

La revvedere pe anul viitor în Petroșeni.

Scvola.

Unele reflexiuni la „fondul de pensiiune al preoției archidiececane“*).

Am ținut cu altă ocaziune că mult s'a vorbit și discutat asupra cesiunei „îmbunătățirea sorții clerului“. În fine aș vedem sosiți în ajutorul aplicării unei legi aduse de sinodul archidiececan în sesiunea din anul acesta. E vorba de statutul „fondului de pensiiune al archidiececanei“, publicat, în „Tel. Rom.“ Nr. 89 a. c. Nu me voi demite a face observare față de numirea fondului, carea după modestă-mi părere, ar fi fost mai potrivită a se fi circumscris prin cuvintele: „fondul de pensiiune al preoției gr. or. din archidiececane Transilvaniei“. Numirea însă la multe instituțiuni puțin împôrță; scopul e lucrul principal. — Rămân deci pe lângă tema de sus „îmbunătățirea sorții clerului“.

Îmbunătățirea sorții unui ori-care lucrătoriu, sau mai bine se ție, oficial, se face după două modalități: prin salariarea lui în timpul activității sale în de așa, ca cu înlesnire și onestitate să și potă împlini datornțele oficiului ce ocupă; cealaltă modalitate este asigurarea lui la țile de neputință, adecă când din una sau alta cauză devine neapt de a mai purta oficiul.

Statutul de față promite modalitatea cea din urmă de îmbunătățirea sorții preoțiilor. Aici am în vedere pe preoțiile rurală; de funcționarii consistoriali și de profesori nu vorbesc, fiind pozițiunea dâșșilor totuși ôrecum asigurată; ba precum se vede din statut, chiar și acesta i favorizează mai tare ca pre noi, căci pensiiunea dâșșilor după un interval de funcțiune și mai scurt ca al nostru, e asemenea salariului ce-l au. I vine omului a țice, că noi preoții suntem urșiți a nu ne pută face părtași de îmbunătățire după modalitatea dintâiu. Acosta s'a cam constatat atât atunci când cu ocaziunea regulării parochielor, căci se șcie ce rezultate au obținut comisarii emiși, cât și țile de țil.

Astădi ori-ce urcare a plății a unui funcționariu nu întimpină atâtă obstacole, ca când e vorba despre preot.

Din aceste împrejurări critice cred că forul nostru legislativ în cele din urmă a ajuns la crearea instituției din urmă, ca una cu mai puține greutăți împreună. Nu încapă îndoeală, că precum și articolul din fruntea foiei „Tel Rom“. din același număr înșosește în formă recomandabilă acest statut de pensiiune, el e privit de noi cu căldură în ce privește scopul statutului. Nu e însă eschisă întrebarea, că multe dispozițiuni statutare sunt ele ôre și ușor esecutabile și ecuitabile față de noi preoții rurali?

Între mijlocele contribuțore la formarea și respective susținerea fondului sau statoriu a) taxa fundamentală cu 20% a pensiiunei, carea face 40 fl., 60 fl., și 80 fl. b) taxele anuale de 2% pentru cei țice ani serviți respective pentru unii douăzeci ani, cari taxe erași fac 40, 60, și 80 fl., în total țice 80 fl 120 fl și 160 fl pentru 10 ani. — Aceste cote în sensul §-lui 5 sunt a se respunde în cazul cel mai favorabil în restimp de doi ani.

Solvirea acestor cote pentru noi preoții, cari nu avem nici un finic salariu fics, cari venitul nostru de 400 — 600 și 800 fl., în cele mai multe locuri și acesta numai pre hârție, — lu primim în atâtă rate, câte țile sunt într'un an — este anevoioasă. Căci, cu exceptiunea unor confrăți mai favorizați de sorte, totalitatea preoției rurale abia potă suporta țilnicie lipse și năcasuri ce-i obvin întru susținerea familiei, la cei mai mulți numărosă, necum să fie în plăcută pozițiune de a pută presta atari sume. Pot să fiu desaprobat și combătut în acosta a mea aserțiune decătră minoritatea confrăților mei, decătră majoritate însă dubitez.

Ar fi deci de lipsă a căuta alt espedient pentru înlocuirea acelor contribuțore anevoioase. — „Erare humanum est“ țice proverbul latin. Deci și mie, dacă voi greși cu părerea mea despre espedientul, pe carele îl pun în vedere, se mi-se considere de omenescă greșala ce o comit prin acosta.

Espedientul îl aflu întâiu la înșeși caselle bisericesci; al doilea îl aflu la cassa domestică a statului. Se vorbesc mai întâiu deci despre caselle bisericesci. E drept, că după §. 4 p. 4 respective §. 8. aceste caselle încă contrebue însă, fie-mi permisă aserțiunea, sunt necuitabile.

Acosta din două motive: întâiu, în întreaga archidiececănă potă foarte puține parochii vor fi, care n'ar putea contrebue o tacsă anuală mai mare ca cele statorite în §. 8., al doilea dacă contribuțorele comunelor bisericesci la fondul de pensiiune regnicolar învătătoresc sunt de persoană 12 fl., ôre crimă va fi, dacă pentru fondul de pensiiune al preotului, carele servește bisericii, și carele prin pușețiunea lui primoloco contrebue la formarea și înmulțire a caselle bisericesci, va contrebue acosta cu o cotă de cel puțin îndoită ca cea pentru învățătoriu? Ore nu țice și apostolul ginților: „cine pasce turma și din laptele ei să nu mânance“ (Pav. cătră Coriteni I. C. 9 v. 7—8., și erași același Apostol în aceeași pastorală la c. 9. v. 11—12 „dacă noi am sēmănat vône cele spirituale, au este mare lucru, dacă vom secera noi cele temporale ale vöstre?“

Dacă comenele bisericesci, adecă caselle acestora ar contrebue numai în 10—20 ani cu unele tace mai mari ca cele statorite în §. 8., atunci nu s'ar altera scopul fondului prin absolvarea insolubililor preoți, de cari foarte mulți vor fi dela tacsă fundamentală și dela tacele anuale din trecut.

Am țice, că al doilea espedient e cassa statului. E șciut de toți stadiul în care se află de present ajutoriu de stat pentru clerul gr. or. archidiececan. Părerea mea este, că pe calea organului competent (consistoriu) să se esopereze dela

*) Dăm loc și vederilor esprite în articolul present, fără să le aprobăm, și la timpul seu ne vom face observările. Red.

întregu cler archidiececan o declarațiune în sensul căreia acesta recede pre 20—30 ani dela ajutoriu pomencit condițiunea, ca înaltul regim să transpună anulul ajutoriu de 24.000 fl., bisericii cu menirea, ca acest ajutoriu să se adaugă la fondul de pensiiune al preoției gr. or. archidiececane.

În ce stadiu s'ar afla astădi fondul preoției archidiececane, dacă s'ar fi urmat acosta procedură dela anul 1860 numai capitalul ar fi de 72.000, era preoțiunea tot așa de bogată ar fi și astădi, și decă nu s'ar fi împărțit de loc din acel ajutoriu!

În fine s'ar mai afla și altreilea espedient. E șciut că și statul notarial are fond de pensiiune, la care caselle domestice contrebue paremi-se cu 2 1/2 % după salariul cel au notarii. Ore nu ar fi just, ca și pentru preot se contrebue aceste caselle în vr'o căți-va ani cu o sumuliță cât de cât? Acosta neînșemnată contrebue să se esopereze nu numai în comune curat românesci gr. or. ci și în cele micste cu alte naționalități. — Căci pun întrebarea, ôre întru-cât se va să-răci o cassă alodială dacă acosta va avé în vr'o căți-va ani cu 10—20 fl la an mai multe erogățuni?

Acest: sunt modestele mele opiniuni cu referință la mijlocele formării fondului, cari sub cele două titule (§. 5). sunt a se presta din partea noastră a preoțiilor. Încât se referese la cota pensiiunei noastre a preoțiilor, am țice mai sus că acele dispozițiuni statutare mis'ar părera de necuitabile. Acosta necuitate o aflu într'aceea, căci nôue preoțiilor ni se acórdă, fie și după espirarea celor 40 ani de activitate, o pensiiune de 200 — 300 — 400 și 600 fl. — Daeă suma de pensiiune pentru funcționarii salarizați este asemenea cu salariul ce-l au, și încă și periodul de activitate cu 10 ani mai scurt, pentru-ce să nu fie și pentru noi cei nesalarizați suma pensiiunei după categoria parochielor, adecă de 400 600 și 800 fl și pentru protopresbiteri asemenea venitul stabilit în concursul împreunat cu acest post?!

Ași mai avea multe de observat bunăoară cu privire la pensionarea și ajutoriu ce se acórdă vöduvelor și orfanilor, dară de o camdată abtau, în speranță că se vor mai fi aflând și alții din cei interesați în cauză și se vor pronunța, fie sau pro — sau contra opiniunilor mele.

Mulțămindu-ve, dle redactor pentru ospitalitate, sum al d-tale cu convenită stimă

Sadu, în Octobere, 1891.

Ioan Popoviciu,
preot.

Varietăți.

* (Dar preatnalt.) Maj. Sa monarchul s'a îndurat prea grațios a dărui pe sēma comunei bisericesci gr. or. române din Cornățal și Cosovița 100 fl., ér celei din Mănesturul ung. 50 fl.

* (Dela Curte.) Maj. Sa monarchul a venit la Gödöllö, unde va petrece mai mult timp la vênătoare.

* (Dela curtea română.) Regele Carol a sosit în Bucuresci. Întru întimpinarea lui la gară se afla divisiunea de gendarmi călări din Bucuresci, care a format escorta regelui până la palat. Pe peronul gării se afla o companie din reg. 6 de infanterie cu drapel și musica regimentului, precum și un pluton de gendarmi călări. La gară se aflau dl Isvoranu, dl Rasty, prefect de poliție, dl colonel Salmen, comandantul pieței, dl Pache Protopopescu primariul capitalei, și tôte autoritățile civile și militare. Trenul regal, tras de locomotiva Scheria, a sosit în gară la ôrele 3 și 36 minute. Se mai aflau în gară toți generalii și toți comandanzii de corpurii, precum și o parte din corpul diplomatic. D-nele Vernescu, A. Lahovary, Goleșcu etc. au oferit regelui și principelui moștenitor două splendide buchete. La intrarea trenului în gară, musica a cântat imnul național, și strigăte puternice de ura! de repetate ori au eşit din pieptul cetățenilor, care erau la gară. Regele a fost foarte emoționat de primirea entusiastă, ce i s'a făcut. M. S. împreună cu A. S. regală principele Ferdinand s'au întreținut într'un mod amical cu tôte persoanele, care le urase bună-venire, apoi se suiră într'o trăsură a la Daumont și porniră la palat. Strigătele de ura ale cetățenilor venii, ca se întimpine pe regele și pe principele moștenitor au încetat numai târziu.

* (Succesul d-rlui Puscariu în Iași.) Din Iași se șcie „Voinței naționale“, că institutul de farmacologie și therapeutică experimentală cu o secțiune antirabică prosperază pe țile ce merge și e o adevărată binefacere pentru Moldova și vecinătatea ei. Acosta se datorește în prima linie abnegației personale a operatorilor și special d-rlui Puscariu, cari sunt și ei espuși la întocsiațiuni periculoase. De aceea d-rul Puscariu s'a inoculat încă în institutul d-rului Babeș și acest esemplu a fost urmat și de d-rul Lebell, asistent în acel institut.

* (Cardinali.) țiarului „Magyar Hirlap“ se comunică din Viena, că denumirea primatului din Ungaria a fost lucru întetitoriu. Puterile papei Leo XIII scad repede și se prevede, că în curând se va întembla alegerea unui nou papă. Influița francesă la curie e foarte mare și se potă întembla să se alégă un papă frances, fie Bonaparte, fie Lavigerie. De present se află 65 cardinali, dintre cari potă numai 60 vor participa la alegere. Dintre cardinali 10 sunt francesi (7 în Francia, 2 în Roma, 1 în Africa), 5 în Spania, 2 în Anglia, 1 în Belgia. În Austro-Ungaria sunt 6 cardinali, dintre cari 4 în Austria, Germania are 2 cardinali..

* (Un act de marinositate). Din Băița montană ni se scrie: Credincioșii de religiuina gr. or. din comuna Băița montană prin indemnul supraviegilului (Obersteiger) dela minele de aur de aici, dl Avram Stanca, care e de legea noastră gr. or. și tot odată prin influința d-lui director Vogel și a dlor suboficiali, Geizel, Randicsek, Bock și Krauss, cari deși se țin de religiuina ref.-evangelică, dar simpatizează mult la religiuina noastră și cari în toate trebuințele lor religioare, neavând preot în loc, se adresază către preotul nostru gr. or.; acești onorați domni dic, atât prin ajutorii lor proprii, cât și prin indemnul lor, au adus pe toți minarii (băeși) din loc pentru a contribui cu sumulițe în totă luna după împregiurări de 10—20 și 50 cr. pentru sânta biserică gr. or. din Băița montană.

Din acestea contribui bogate, care se continuă de vre-o 3 ani încóce, și se continuă și astăzi sub controla susnumiților domni, a rezultat un fond frumoșel, din care fond în vara trecută, tot prin influința memorabililor domni, s'a procurat o cruce

aurită pe turnul bisericeii, și un parafulger pentru o sumă de 300 fl.

Acuma în tómnă, éráși am procurat o cruce de mână de argint aurită în preț de 90 fl., care s'a sântit cu mare solemnitate în ziua sf. Dimitrie în 26 Octobree, și acuma avem de cuget a mai procura și 2 flamure (prapori) pe séma sântei bisericeii.

Aceste acte de marinositate nu pot a le reținé, ca s'e nu le aduc la cunoscința publică, și totodată în numele sântei bisericeii a aduce mulțamită susnumiților domni, și bravului popor, cari au contribuit pentru acest scop sânt, și s'e le ajute atotputintele Dumneșeu ca s'e contribuésca și mai departe, pentru că și așa sânta biserică nu are de nicăirea nici un venit, ci este avisată numai la contribuiii benevole.

* (Necrol'og) Georgiu Duma proprietariu în Sacalul de pădure ca soț.; Ilie Tanco, ca tată; Ioan și Vasilie Duma, preoți gr. or. ca fii; Maria măr. Cengeriu, Ana Duma ca fice; Simion Cengeriu, Ana Rus și Rosalia Justian ca ginere și nurori, anunță tuturor rudeniilor și cunoscúților trecerea din viața

a preaiubitei lor soția, fică, mamă și sócră *Antisia Duma* născ. *Tanco*, care după un morb grea de stómac și-a dat nobilul seu suflet în mânilé Creatoriului în 30 Octobree 1891 st. v. în al 52-lea an al etații și al 31-lea al fericitei căsătorii.

Rémășițele pământesci s'au aședat după ritul gr. or. Sâmbătă în 2 Novembre a. c. st. v. la 2 óre p. m. în cimierul bisericeii gr. or. din loc.

Sacalul de pădure, Novembre 1891.

* (Postal.) Direcțiunea postală telegrafică din Sibiu escrie concurs pentru ocuparea postului de magistru postal în Boița-Tâlmaci (comit. Sibiu) și în Macsa (comit. Treiscaune.) Reflectanții au a-și înainta petițiunile în decurs de 2 săptămâni la numita direrctiune, de unde pot lua și informațiuni mai amănunțite.

Loterie.

Sâmbătă în 14 Octobree.

Budapesta: **54 16 2 21 83**

Nr. 447.

[196] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de capelan lângă neputinciosul paroch din Stanija de jos, se publică al doilea concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful român.”

Emolumentele împreunate cu acest post sunt jumătate din suma totală a venitelor de 401 fl., adică 200 fl. 50 cr.

Concurenții au a-și subșterne petițiunile, instruite conform normelor din vigóre, în terminul deschis, subsemnatului oficiu protopresbiteral. În conșelegere cu comitetul parochial. Oficiul protopresbiteral gr. orient. al Zarandului.

Brad, la 19 Octobree, 1891.

Vasilie Damian,
protopresbiter.

Nr. 311.

[197] 1—3

CONCURS.

În sensul ordinului consistorial dto 4 Septembrie a. c. Nr. 5147 B. pentru întregirea postului de paroch în parochia de clasa a III-a Gurasada protopresbiteratului Iliei, se escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare a acestuia în fôia „Telegraful român.”

Emolumentele împreunate cu acest post sunt venitele parochiale din birul în naturale și din competențele stolare, cari toate laolaltă, regulare și satorite la 12/24 August a. c. computându-se după calculul mediu al celor cinci ani din urmă dau suma de 405 fl. 25 cr.

În privința emolumentelor se pot lua informațiuni mai detăiate dela oficiul protopresbiteral și dela comitetul parochial.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și asterne petițiunile concursuale instruite conform legilor în vigóre subsemnatului oficiu protopresbiteral până la terminul susindicat.

Oficiul protopresbiteral gr. ort. al tractului Iliei în conșelegere cu comitetul parochial concernent.

Ilia, la 14 Octobree, 1891.

Avram Pécuararu,
protopresbiter.

Nr. 210.

[202] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de capelan înființat cu încuviințarea Preaveneratului consistoriu archidieceșan din 4 Septembrie a. c. Nr. 5083 B. în parochia de clasa a III-a Finteușul mare, cu filia Bercheș, în protopresbiteratul gr. or. al Cetăței de pétră, prin această se escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare.

Fiiatoriul capelan va avé jumătate din venitele parochiale, care compute după o nouă regulare a venitelor preoșesci dau la an 454 fl., adică patru sute cincideci și patru floreni.

Doritorii de a ocupa acest post, au a-și asterne petițiunile lor instru-

ite conform prescrișelor legei la subsemnatul oficiu protopresbiteral în terminul sus indicat, (posta ultimă Kápolnok-Monostor).

Cârpiniș, în 16 Octobree 1891.

În conșelegere cu comitetul parochial respectiv.

Ioan Șovrea,
protopresbiter.

Nr. 578.

[203] 1—3

Concurs repeșit.

De óre-ce în urma concurselor publicate până acum, nu s'au însinuat concurenți la vacanta parochie Măgura, ppresbiteratul Clușului, acum după ce comitetul parochial a îmbunătășit venitul preoșesc dela 301 fl. 60 cr. la 393 fl., și a decis, că va edifica casă parochială cu supra edificate economice trebuincioșe, ba va da și două pământuri arătóre în folosința parochului ca porțiune canonică; prin această se escrie concurs nou cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful român.”

Doritorii de a ocupa acest post, sunt poștiți a-și asterne petițiunile lor, instruite conform dispoșitiunilor legei în vigóre la subsemnatul oficiu protopresbiteral, până la terminul indicat.

Cluș, 8 Octobree, 1891.

Oficiul protopresbiteral în conșelegere cu comitetul parochial.

Tuliu Roșescu,
adm. protopresb.

Nr. 667.

[199] 1—3

CONCURS.

La ordinul Preavenerabilului consistoriu archidieceșan Nr. 5659 din 24 Septembrie a. c. pentru întregirea parochiei vacante de clasa a III-a Sălcuș, tractul protopresbiteral al Têrnavei, se escrie concurs a treia órá, cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful român.”

Emolumentele împreunate cu acest post dau un venit aprópe de 490 fl.

Concurenții la acest post au s'e se presenteze în terminul legal în parochie și la biserică, spre a și arăta desteritatea, pentru a cânta, respective a celebra și a cuvânta, ér informațiuni mai detăiate s'e pot lua dela subsemnatul oficiu protopresbiteral.

Suplicele concurenților au s'e fie instruite conform legilor în vigóre și asterne în termiul suscitât la subscrisul (u. p. Kükülóvár).

Cetatea de baltă, 16 Octobree, 1891.

Oficiul protopresbiteral al tractului Têrnavei, în conșelegere cu comitetul parochial respectiv.

Nicolau Todoran,
protopresbiter.

Nr. 340

[198] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea parochiei Băiești, în protopresbiteratul Hașegului pe basa resolușiei Preaveneratului consistoriu archidieceșan din 4 Septembrie 1891 Nr. 5146 B. se escrie concurs pentru a două órá cu terminul de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

Tóte venitele parochiale împreunate cu acest post, satorite și cuprinse în protocolul sinodului parochial din 15 Iuliu 1890 și aprobat din partea Preaveneratului consistoriu archidieceșan la 25 Septembrie 1890 Nr. 6071 B. cari dau la olaltă venitul anual de 231 fl. 05, ceea ce se póte vedea mai de aprópe din protocolul amintit.

Doritorii de a reflecta la această parochie au a-și asterne suplicele concursuale instruite conform prescrișelor legali la subscrisul oficiu protopresbiteral, până la terminul indicat.

Hașeg, la 22 Septembrie, 1891.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Hașeg în conșelegere cu comitetul parochial respectiv.

Avram Stanca,
adm. ppresbiter.

Nr. 467.

[200] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch în comuna bisericăscă de clasa a III-a Urishiul superior, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în fôia „Telegraful român.”

Emolumentele împreunate cu acest post sunt 408 fl. 60 cr. v. a.

Informațiuni mai de aprópe s'e pot trage dela comitetul parochial al comunei numite.

Petenții vor înainta suplicele concursuale, instruite conform legilor în vigóre, subscrisului, p. u. Maros-Vécs. Oficiul protopresbiteral al Reghinului. Idicel, 6 Octobree, 1891.

În conșelegere cu comitetul parochial.

Galacteon Șagău,
protopresbiter.

Nr. 721

[201] 1—2

CONCURS.

Pentru îndeplinirea parochiei gr. or. vacante din Murăș Órba, protopresbiteratul Murăș-Oșorheiului, se escrie prin această concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în ziua noastră „Telegraful român.”

Emolumentele împreunate cu acest post de paroch sunt cele stabilite în ședința sinodului parochial din Murăș-

Órba la 6 Octobree a. c., cari în sumă dau un venit de 309 fl. 50 cr.

Informațiuni mai ample despre starea parochiei s'e pot lua dela subsemnatul oficiu protopresbiteral și dela comitetul parochial din Murăș Órba.

Competenții și vor trimite cere-rile lor concursuale, instruite conform legilor în vigóre, la subsemnatul oficiu protopresbiteral cu stricta observare a terminului deschis.

Murăș-Oșorheiului, 8 Octobree, 1891.

Oficiul protopresbiteral al Murăș-Oșorheiului.

Niculae Manegúșiu,
protopresbiter.

Nr. 2015 1891.

[194] 3—3

Publicațiune!

Pe basa încuviințării înaltului ministeriu reg. ung. de agricultură Nr. 12766 I. 3. 1891 dá comuna Rășinari în esplotare pe 4 ani tăietura de fag Șasa în estindere de 125 jug. catașt. pe lângă solvirea unei arenșii potrivite, spre care scop se va ținea în **22 No-vembre st. n. a. c. la 3 óre d. a.** în cancelaria comunală licitațiune publică, la care se primesc și oferte în scris.

În tăetura această se pot face circa 28—30000 metri cubici lemne de foc și se află în apropierea de Rîul-Sadului, pe care se pot pluti lemnele. Fagii sunt senștoși, înalți și frumoși de 80—120 ani.

Comuna are dreptul de plutire pe rîul Sadului până la Tâlmaci.

Preșul strigării de un stângin metric în pădure este 90 cr.

Licitanții au se depună înainte de începerea licitațiunii un vadiu de 200 fi. v. a. în bani sau în hârtii de valóre.

Condițiunile de licitație se pot vedea în órele de oficiu în cancelaria comunală.

Rășinari, în 4 Novembre, 1891

Primăria comunală.

„Iulia” institut de credit și economii, societate pe acții din orașul Alba-Iulia.

Convocare.

Subscriși ca membrii fundatori ai institutului de credit și economii „Iulia” societate pe acții din orașul Alba-Iulia prin această convocăm pe domni acționari la adunarea constituantă ținândă la **21 Novembre 1891 st. n. la 10 óre a. m.**, în localul scólei gr. or. din loc. Acționarii pot s'e se presenteze sau în persoană sau prin reprezentante ales dintre acționari și provédut cu plenipotență în scris.

Obiectele pertractării sunt:

1. Împărșirea și aprobarea statutelor.
  2. Constituirea societății.
- Și ședința comitetului fundatorilor institutului de credit și economii „Iulia”. Alba-Iulia, în 1 Novembre, 1891.

Ioachim Fulca m. p., Simeon Micu m. p., Tordoșan m. p.
advocat și propriet. protop. greco-catoic.
Mateiu Nicola m. p., Rubin Pațita m. p., Alecsandru Velican m. p.,
advocat. avocat și propriet.